دۇنيادىكى مەشھۇر شەخسلەر ھەققىدە ھېكايىلەر — 2

گېزىتچىلىك خاقانى

پۇلىتسىر

شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى

دۇنيادىكى مەشھۇر شەخسلەر ھەققىدە ھېكايىلەر

گېزىتچىلىك خاقانى

پۇلىتسىر

ئاپتورى : جاڭ تيەنگاڭ ، لۇجۇنيى

تەرجىمە قىلغۇچى : دىلشات سۇلتان

شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى

图书在版编目(CIP)数据

报界君王－普拉策：维吾尔文/张天罡，吕俊义编著；迪利夏提·苏利坦译. －乌鲁木齐：新疆人民出版社，2000.3 （2009.4 重印）
（世纪人物传记故事丛书·第2集/刘俊峰主编）
ISBN 978－7－228－05586－9

Ⅰ.报… Ⅱ.①张… ②吕… ③迪… Ⅲ. 普… 生平事迹－维吾尔语（中国少数民族语言）Ⅳ.I25

中国版本图书馆 CIP 数据核字(1999)第76817号

责任编辑 艾克巴尔·艾力
责任校对 赛娜瓦尔，扎米拉
特约校对 阿依古丽·亚森
封面设计 祖力喀尔装帧
出版发行 新疆人民出版社
地　　址 乌鲁木齐市解放南路348号
邮　　编 830001
电　　话 0991-2827472
印　　刷 乌鲁木齐八家户彩印有限公司
经　　销 各地新华书店
开　　本 880×1230毫米 32开本
印　　张 4.375
版　　次 2000年3月第1版
印　　次 2009年4月第2次印刷
印　　数 4001 － 7000
总 定 价 80.00 元
单　　价 8.00 元

بۇ كىتاب بېيجىڭ كۇتۇپخانا نەشرىياتىنىڭ 1997 ـ يىلى 1 ـ ئاي 1 ـ نەشرى، 1997 ـ يىل 1 ـ ئاي 1 ـ باسمىسىغا ئاساسەن تەرجىمە ۋە نەشر قىلىندى.

本书根据北京图书馆出版社1997年1月第1版，1997年1月第1次印刷本翻译出版。

دۇنيادىكى مەشھۇر شەخسلەر ھەققىدە ھېكايىلەر ــ 2

گېزىتچىلىك خاقانى ــ پۇلىتسېر

ئاپتورى: جاڭ تيەنگاڭ، لۇ جۇنيى
تەرجىمە قىلغۇچى: دىلشات سۇلتان
مەسئۇل مۇھەررىرى: ئەكبەر ئەلى
مەسئۇل كوررېكتورى: سەنەۋەر ئىبراھىم، زەمىرە پىدائى
تەكلىپلىك كوررېكتورى: ئايگۈل ياسىن
مۇقاۋىسىنى لايىھىلىگۈچى: زۇلقەر لايىھىچىلىكى
نەشر قىلىپ تارقاتقۇچى: شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى
ئادرېسى: ئۈرۈمچى شەھىرى جەنۇبىي ئازادلىق يولى 348 ـ نومۇر
پوچتا نومۇرى: 830001
تېلېفون: 0991 ـ 2827472
باسقۇچى: ئۈرۈمچى باجياخۇ رەڭلىك مەتبەئەچىلىك چەكلىك شىركىتى
ساتقۇچى: جايلاردىكى شىنخۇا كىتابخانىلار
فورماتى: 1230 × 880 مىللىمېتىر 1/32
باسما تاۋىقى: 4.375
نەشرى: 2000 ـ يىلى 3 ـ ئاي 1 ـ نەشرى
باسمىسى: 2009 ـ يىلى 4 ـ ئاي 2 ـ بېسىلىشى
تىراژى: 4001 – 7000
كىتاب نومۇرى: ISBN 978 – 7 – 228 – 05586 – 9
ئومۇمىي باھاسى: 80.00 يۈەن
يەككە باھاسى: 8.00 يۈەن

كىرىش سۆز

كىشىلىك ھايات تەقدىر دەرياسىدا ئاققان سۇغا ئوخشايدۇ، بىزنىڭ مۇقىم ئۆي ـ ماكانىمىز يوق، شۇڭا دۇنيانىڭ ھەرقانداق بىر بۇلۇڭ ـ پۇچقىقى بىزنىڭ ماكانىمىزدۇر. ۋاقىت تېز ئۆتىدۇ، يولۇچىلار تېز ماڭىدۇ، بىز قانداقتۇر بىر نەرسىنى ئىزدىگەندەك بىر جايدىن يەنە بىر جايغا سەرگەردان بولۇپ بارىمىز. ئەمما، گاڭگىراش ئىچىدە كۆزلىگەن نىشانىمىزنى ئۇنتۇپ قالىمىز. شۇڭا، ئاۋۋال جىمجىت ئولتۇرۇپ ئوبدان ئويلىنىۋېلىشىمىز، كىتاب ئىشكاپىدىن بىرەر كىتابنى ئېلىپ ئوقۇپ بېقىشىمىز، باشقىلارنىڭ ھاياتىنى قانداق ئۆتكۈزگەنلىكىنى بىلىپ بېقىشىمىز لازىم. ئۇلارنىڭ ھاياتى بىزگە مۇقىم بىر نىشاننى كۆرسىتىپ بېرەلمىسىمۇ، ئەمما ئىلھام ـ مەدەت بېرەلىشى مۇمكىن.

تەقدىرنىڭ مۆجىزاتلىرى ھەمىشە ئەنە شۇنداق يۈز بېرىدۇ، سىز سان ـ ساناقسىز كىتابلار ئارىسىدىن، «گېزىتچىلىك خاقانى پۇلىتسېر» دېگەن كىتابنى قولىڭىزغا ئېلىپ بىرىنچى بەتنى ئاچقىنىڭىزدا، ناتونۇش بۇرادىرىڭىز مەن يازغان كىرىش سۆزنى كۆرىسىز، بەلكىم سىز كىتابنىڭ بىرىنچى بېتىنى ئەمەس، باشقىلارنىڭ تەقدىرى، شۇنداقلا ئۆزىڭىزنىڭ تەقدىرى بىلەن باغلانغان ئىشىكنى ئاچىسىز. بۇ ئىشىكنىڭ ئۇ تەرىپى — دۇنيانىڭ ئۇ تەرىپىدە مەڭگۈلۈك ئۇيقۇغا كەتكەن جوزېف پۇلىتسېر، بۇ تەرىپىدە بولسا سىز ۋە مەن.

بىز پۇلىتسېرنىڭ ئىزلىرىنى بىللە ئايلىنايلى، ياۋروپا قۇرۇقلۇقى ۋە ئاتلانتىك ئوكيانىنى كېسىپ ئۆتۈپ، شىمالىي ئامېرىكا قۇرۇقلۇقىغا چىقىپ پۇلىتسېر بېشىدىن كەچۈرگەن

此为试读，需要完整PDF请访问： www.ertongbook.com

سەرگەردان ياشلىقتا ھەمراھ بولالىدى، ئۇنىڭ خىيال ـ ئارزۇلىرىنى بىللە ئىزدەيلى، گېزىتچىلىك ساھەسىدە ئۇنىڭ بىلەن بىللە پەرۋاز قىلايلى، رەقىبلىرىنى يەر بىلەن يەكسان قىلايلى، گېزىتچىلىك ساھەسىدە بىر شاھ بولايلى...

بۇ كىتابنى يېپىپ قويغىنىڭىزدا، بەلكىم سىز بۇرۇنقى سىز ئەمەس بولۇپ قالارسىز، بەلكىم تۇرمۇشىڭىزغا باشقا بىرىنىڭ كەچۈرمىشلىرى ۋە تۇرمۇش تەجرىبە ـ تەسىراتلىرى سىڭىپ كىرەر، بەلكىم شۇ چاغدا سىز تاپىمەن دەپ قاتتىق باش قاتۇرۇپ ئىزدەۋاتقان نەرسىڭىزنى تاپارسىز، بەلكىم بۇ دۇنياغا نېمىشقا كەلگەنلىكىڭىزنى، نېمىلەرنى قىلغىلى كەلگەنلىكىڭىزنى چۈشىنىپ قالارسىز.

مۇندەرىجە

بىرىنچى باب چېچەن ئۆسمۈرلۈك، سەرگەردان ياشلىق 1
1. مۇستەقىل ياشايمەن 1
2. سەرگەردان ياشلىق 5
3. غەرب مارشى 9
4. ئالدىراش گېزىتچى 14
5. سىياسىي ساھەدىكى ئوڭۇشسىزلىق 23
ئىككىنچى باب ئامېرىكا گېزىتچىلىك ساھەسىدىكى مۆجىزە 25
1. زېرەك مۇخبىر، ئالدىراش ئۆتكەن شېرىن ئاي 25
2. مۇۋەپپەقىيەتنىڭ باشلىنىشى 30
3. تالانتىنىڭ ئاشكارىلىنىشى 31
4. تەھرىر بۆلۈمىدىكى ئوق ئاۋازى 36
5. تاسادىپىي ئامەت 38
6. شانلىق مۇۋەپپەقىيەت 43
7. زوڭتوڭ نامزاتىنى كۆرسەتكەن گېزىتچى 47
8. خاتىرجەم بولۇڭ، ئىلاھە ! 49
ئۈچىنچى باب يېڭىلمەس جەڭ ئىلاھى 55
1. «قۇياش»قا ئېگىشىپ قارىغان كىشى 55
2. زۇلمەتتىكى قۇلۇلە 59
3. غېرىب پۇلتىسېر 62
4. دوستانە ئۆتەلمەيدىغان ھەمراھلار 66

5. جاھان كېزىپ يۈرۈپ، «دۇنيا گېزىتى»
نى باشقۇرۇش 87
تۆتىنچى باب ئاخبارات ساھەسىدىكى ئىنقىلاب 94
1. «بېخىل» مىليونېر 94
2. 20 ـ ئەسىرنىڭ قوڭغۇراق ئاۋازى 96
3. ئوتىنىڭ سىنىقى 98
4. ئاخبارات ساھەسىدىكى مائارىپچى 102
5. ئەسىر جېڭى 107
6. مۇقەددەس ئوتىنىڭ ئۆچۈشى 125
پۇلىتسېر يىلنامىسى 134

بىرىنچى باب چېچەن ئۆسمۈرلۈك، سەرگەردان ياشلىق

تەقدىر بىلەن ئېلىشالىغان ئادەم تالانت ئىگىسىدۇر.
— ۋىكتورھيۇگو

1. مۇستەقىل ياشىيەن

21 ـ ئەسىرنىڭ ئوتتۇرىلىرىدا، ياۋروپادىكى ھەرقايسى دۆلەتلەردە داغدۇغىلىق سىياسىي ئىسلاھات ئېلىپ بېرىلىپ، دېموكراتىك ئىنقىلاب دولقۇنى كۆتۈرۈلدى، شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا ھەرقايسى دۆلەتلەرنىڭ ئىقتىسادىمۇ ئوخشىمىغان دەرىجىدە تەرەققىي قىلدى.

ۋېنگرىيىنىڭ پايتەختى بۇداپېشت شەھىرىنىڭ شەرقىي جەنۇبىغا 150 ئىنگلىز مىلى كېلىدىغان جايدىكى ماكو شەھىرى ئاۋات، سودىگەرلەر توپلاشقان چوڭ شەھەر بولۇپ، بۇ شەھەر سىياسىي ئىسلاھاتنىڭ قاتتىق زەربىسىگە ئۇچرىدى.

ماگيار يەھۇدىي مىللىتى ماكو شەھىرىدىكى قەدىمىي قەبىلىنىڭ بىر تارمىقى بولۇپ، ئۇلارنىڭ ئەجدادى ئىپتىدائىي ئۇسۇلدا تىرىكچىلىق قىلىدىغانلار ئىدى، ئۇلار مەردانە چەۋەنداز ۋە چەبدەس مەرگەن، قوپال ۋە ئۆكتەم كېلەتتى. كېيىن ئۇلارنىڭ نۇرغۇنلىرى سودىگەر بولۇپ كەتتى. فىلىپ پۇلىتسېر ماگيار يەھۇدىيلىرى ئارىسىدىكى تەربىيە كۆرگەن ئاشلىق سودىگىرى ئىدى. ئۇ ئېگىز بوي، ئورۇق، چېچەن ۋە قولىدىن ئىش كېلىدىغان ئادەم بولۇپ، شۇ يەردە خېلى نامى بار ئىدى. تەقدىر ـ پېشانىسىدىن بولسا كېرەك، ئۇ بىر قېتىملىق تاسادىپىي

پۇرسەتتە ئاۋىستىرىيان نېمىس قېنىدىن بولغان شالغۇت قىز لويىس بېرگىر بىلەن تونۇشۇپ قالدى. لويىس باي ئائىلىنىڭ قىزى، ياش، چىرايلىق ئىدى، ئۇنىڭ ئۈچ قېرىندىشى ئاۋىستىرىيە ئارمىيىسىنىڭ ئوفىتسېرى ئىدى. مىجەز ـ خاراكتېرى شەرقلىقلارنىڭكىدەك يېقىملىق ۋە پەزىلەتلىك ئىدى، كاتولىك دىنىغا ئېتىقاد قىلاتتى، ئوڭلۇق قىز ئىدى. ئۇنىڭ ياش ۋە غايىلىك يىگىت فىلىپ پۇلىتسېرغا كۆڭلى چۈشۈپ قالدى، ئۇنىڭ بىلەن توي قىلىپ، بەختلىك ئائىلە قۇردى ۋە تۆت پەرزەنت كۆردى. ئۇلارنىڭ چوڭ ئوغلى لوئىس ياشلا ئۆلۈپ كەتتى، ئىككىنچى ئوغلى جوزېف، ئۈچىنچى ئوغلى ئالبېرت، تۆتىنچىسى قىز، ئىسمى ئىلما ئىدى. ياشىنىپ قالغان پۇلىتسېر سودا ساھەسىنىڭ شەپقەتسىزلىكىنى چوڭقۇر تونۇپ يېتىپ، ئۆز تۇرمۇشىغا شۈكۈر ـ قانائەت قىلىپ، ئائىلىسىدىكىلىرى بىلەن بۇداپېشتقا كۆچۈپ كەتتى.

ئىككىنچى ئوغلى جوزېف پۇلىتسېر 1847 ـ يىلى 10 ـ ئاپرېل تۇغۇلدى. ئۇنىڭ تۇغۇلغان كۈنى ئۇ ئۆزى خاسىيەتلىك كۈن دەپ قارىغان «10»غا توغرا كېلىپ قالغاندى. ئۇ ئەقىل ـ پاراسەت ۋە ئەستە تۇتۇش جەھەتتە كىچىكىدىنلا باشقىلاردىن ئۈستۈن تۇراتتى، لېئونغا چوقۇناتتى ۋە ئۇنىڭ «گېنېرال بولۇشنى ئويلىمىغان ئەسكەر ياخشى ئەسكەر ئەمەس» دېگەن گېپىگە قاتتىق ئىشىنەتتى. ئۇنىڭدا قەدىمىي ماگىيارلىقلارنىڭ ئالدىراڭغۇ مىجەزى بار ئىدى، ئەمما يەنە ۋۇجۇدىدا يەھۇدىيلارغا خاس ئەقىل ـ پاراسەتمۇ چاقناپ تۇراتتى. ئۇنىڭ ئارتۇقچىلىقى ۋە يېتەرسىزلىكىمۇ ئادەمنى ھەيران قالدۇراتتى. ئۇنىڭ بەزى ئالاھىدىلىكلىرى ئىنىسى ئالبېرت بىلەن بەكلا ئوخشىشىپ كېتەتتى. ئىككىلىسى شوخ ـ كەپسىز بولۇپ، ھەمىشە ئۆزگىچىلىك يارىتىشنى ئويلايتتى. ئۇلارنىڭ كەپسىزلىكىدىن فىرانسۇز ۋە نېمىس تىلى ئۆتىدىغان ئايال مۇئەللىم ھەمىشە نېمە قىلارىنى بىلەلمەي تەمتىرەپ قالاتتى. مېھرىبان ئانىسى ھەر

قېتىم ئالبېرتنى ئۇرماقچى بولغاندا، پۇلتسېر تۇيۇقسىز پەيدا بولۇپ قالاتتى ـ دە، ئىنىسىنىڭ تايىقىنى يېيىش ئۈچۈن ئېگىلىپ تۇراتتى.

غەمسىز ئۆتكەن بالىلىق، ئۇسمۇرلۇك ئادەم ھاياتىدا مەڭگۈ ئەسلەيدىغان چاغلاردۇر. پۇلتسېر 10 نەچچە يېشىدىن باشلاپ ناھايىتى ئوبدان تەربىيىگە ئېرىشتى، فىرانسۇز، نېمىس تىللىرىدا كىشىلەر بىلەن راۋان پاراڭلىشالايتتى. بىراق، ئۆمرىنىڭ يېرىمىنى جاپالىق ئىشلەش بىلەن ئۆتكۈزگەن دادىسى پۇلتسېرغا ئەجەل چاڭگال سالدى، ئۇنىڭ يۈرەك كېسىلى ئۇشتۇمتۇت قوزغىلىپ ئالەمدىن ئۆتتى. ئاتىسىدىن ۋاقىتسىز ئايرىلىپ قېلىش ئادەمنىڭ ھاياتىدىكى ئەڭ چوڭ بەختسىزلىك. ئاتىسىدىن ئايرىلغان گۆدەك پۇلتسېر بىردىنلا جىمغۇرلىشىپ كەتتى، تۇرۇپلا ئۆزىنى خېلى پىشىپ يېتىلگەندەك سەزدى ـ دە، چامىسىنىڭ يېتىشىچە ئانىسىغا ياردەملەشتى. يۆلەنچۈكىدىن ئايرىلغان بۇ ئائىلىنىڭ چىرىغىنى ئۆچۈرۈپ قويماسلىق ئۈچۈن جان تىكىپ ئىشلىدى. ئەمما، تېخى بىلىپ قاتمىغان پۇلتسېر بىر ئائىلىنىڭ يۈكىنى قانداقمۇ كۆتۈرەلىسۇن؟ ئۇنىڭ غەم ـ قايغۇغا پاتقان ئانىسى ئامالسىزلىقتىن سودىگەر ماركس پلاۋ بىلەن توي قىلدى. پۇلتسېر رەھىمسىز ئۆگەي دادىسى بىلەن زادىلا كېلىشەلمىدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭدا مۇستەقىل ياشاشتىن ئىبارەت كۈچلۈك ئىستەك پەيدا بولدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئائىلىسىدىن چىقىپ كېتىپ، غايىسىنى ئەمەلگە ئاشۇرۇش يولىدا مۇستەقىل ھەرىكەت قىلىش قارارىغا كەلدى.

باتۇر، قەيسەر پۇلتسېر ئالدى بىلەن ئەسكەر بولۇش خىيالىغا كەلدى. كۆركەم ھەربىي فورما، كۆز چاقنىتىدىغان قىلىچ، چاپچىپ تۇرغان جەڭ ئاتلىرى ئۇنى ئۆزىگە جەلپ قىلدى. بىسمارك 1864 ـ يىلىنىڭ بېشىدا ئۇششۇك ـ خېلستېرغا قارشى ھەرىكەت قوللانغاندا پۇلتسېر ئاۋستىرىيە ئارمىيىسىگە قاتناشماقچى بولۇپ، ئەسكەرلىككە تىزىملاش

此为试读,需要完整PDF请访问: www.ertongbook.com

ئورنىغا باردى. ئىشخانىدا بىر ئورۇق، بىر سېمىز ئىككى ئوفىتسېر ئولتۇراتتى. شۇ چاغدا پۇلىتسېر ھاياجانلىنىپ ۋە جىددىيلىشىپ كەتكەچكە ئالىقانلىرى تەرلەپ كەتتى، ھەتتا گەپ ـ سۆزلىرىمۇ قولاشماي قالدى.

ـــ مەن ئەسكەر بولماقچىدىم...

ـــ نېمە؟

سېمىز ئوفىتسېر ئۇنىڭ گېپىنى راستتىنلا ئاڭلىمىغانىدى. پۇلىتسېر گېپىنى تەكرارلىغاندىن كېيىن ھېلىقى ئوفىتسېر ۋېجىك، ئاغزىدىن سۈت پۇراپ تۇرىدىغان پۇلىتسېرغا قاراپ قاقاقلاپ كۈلۈپ كەتتى.

ـــ سەن تېخى ئاۋسترىيە ـ ۋېنگرىيە ئىمپېرىيىسىنىڭ ئەسكىرى بولماقچىمۇ، سېنىڭ ئات يېتىلەشكىمۇ سالاھىيىتىڭ توشمايدۇ.

بۇ گەپ پۇلىتسېرنىڭ قاتتىق غۇرۇرىغا تەگدى، ئۇنىڭ چىرايى تاتىرىپ، پۈتۈن ۋۇجۇدى تىترەپ كەتتى. ئۇ غەزەپلەنگىنىچە تىزىملىتىش ئۆيىدىن چىقىپ كەتتى. يېڭىلگىنىگە ئەزەلدىن ئاسان تەن بەرمەيدىغان پۇلىتسېر بۇنىڭلىق بىلەن ئۈمىدسىزلەنمىدى ۋە نىيىتىدىن ۋاز كەچمىدى. ئۇ قىيىنچىلىقنىڭ ئاجىزلارنىڭ بويىنىغا سېلىنغان سالما، ئەكسىچە كۈچلۈكلەر ئۈچۈن شوتا ئىكەنلىكىنى ھېس قىلدى. شۇنىڭدىن كېيىن ئۇ پارىژ، لوندون قاتارلىق جايلارغا بېرىپ، چەت ئەل تەۋەسىدىكى ئارمىيىگە قاتناشماقچى بولسىمۇ، لېكىن يۇقىرىقىدەك سەۋەبلەر تۈپەيلىدىن ئارزۇسى ئىشقا ئاشمىدى. ئۇ يەنە گېرمانىيىنىڭ ھامبۇرگ شەھىرىگە كېلىپ دېڭىزچى بولماقچى بولدى. نەتىجىدە يەنىلا مەقسىتىگە يېتەلمىدى.

پۇلىتسېر ھېچقانداق ئامال تاپالماي گاڭگىراپ يۈرگەن چاغلاردا، ئۇنىڭ تەقدىرىنى ئۆزگەرتىدىغان بىر پۇرسەت تۇغۇلدى. 1861 ـ يىلى پارتلاپ تۆت يىل داۋام قىلغان ئامېرىكىدىكى جەنۇب ـ شىمال ئۇرۇشىنىڭ ئوت ـ يالقۇنى، ئىس ـ

تۇتەكلىرى ھەممە جايىنى قاپلىدى. ئۇزۇنغا سوزۇلغان بۇ ئۇرۇشتا ئەسكەر يېتىشمەسلىك ئەھۋالى كېلىپ چىقتى. شۇڭا، فېدېراتسىيە ھۆكۈمىتى ياۋروپادىن ئەسكەر يۆتكەپ كەلمەكچى بولدى، ياۋروپادىكى ئەسكەر ئېلىش ۋەكىلى ھۆكۈمەتتىن ئېخمۇ كۆپ ياردەم پۇلى ئېلىش ئۈچۈن ھەرقايسى جايلاردا يول يۇرەلەيدىغانلىكى ئادەملەرنى ئەسكەرلىككە ئالدى. پۇلتسېرمۇ بۇنىڭ سىرتىدا قالمىدى. 1864 - يىلى ئاۋغۇستتا پۇلىتسېر ۋە بىر قىسىم قېرى - چۈرى، ئاجىز - ئورۇق «ئەسكەر» لەر ئەبجىقى چىقىپ كەتكەن پاراخوت بىلەن ئامېرىكىغا قاراپ يولغا چىقتى. پاراخوت ئاتلانتىك ئوكياندا ناھايىتى ئۇزاق يول يۈرگەندىن كېيىن ئامېرىكىغا يېتىپ كەلدى. قىستاڭچىلىق، بۇلغانغان ھاۋا پۇلىتسېرنىڭ كۆتۈرەڭگۈ روھىغا تەسىر كۆرستەلمىدى. ئۇ گېنېرال بولىدىغان كۈنلەرنى خىيال قىلدى. پاراخوت بوستون پورتىغا يېقىنلاشقاندا، پۇلىتسېر پاراخوتتىكى ھەممە ئادەمنىڭ ۋاكالەتچىگە پۇل تاپشۇرىدىغانلىقىنى ئۇقۇپ قالدى. ئۇ بار - يوق ئىككى تەڭگە پۇلىنى ۋاكالەتچىگە بىكارغىلا بەرمەسلىك ئۈچۈن ئاي قاراڭغۇسى ۋە بوران چىقىۋاتقان پۇرسەتتىن پايدىلىنىپ پايانسىز دېڭىزغا سەكرىدى. ئۇ ئۇزۇن بىلەكلىرى بىلەن مۇزدەك سۇدا جېنىنىڭ بارىچە ئۈزدى. بوستون پورتى قىرغىقىغا چىققاندا ھېرىپ ھېچ ھالى قالمىدى. ئۇ ئەركىنلىكتىن تولۇق بەھرىمەن بولار - بولمايلا ئېغىر قەدەملىرى بىلەن يويىزغا چىقتى.

ئۇ ئاخىر لىنكولىن بىرىنچى ئاتلىق ئارمىيىسىنىڭ ئەسكىرى بولۇپ، جەڭ ئېتىغا مىندى. ئۇنىڭ ئەسكەر بولۇش ئارزۇسى ئەمەلگە ئاشتى. ئۇنى ئەمدى يەنە نېمىلەر كۈتۈۋاتىدىكىنتاك؟

2. سەرگەردان ياشلىق

ئىتالىيە گېنۇيە سودا پورتىنىڭ ماتروسى كولومبۇ «يېڭى

قۇرۇقلۇق»نى تاپقاندىن بۇيان، «ئامېرىكا قىتئەسى» دەپ ئاتالغان بۇ قۇرۇقلۇق كىشىلەر ھەدەپ تالىشىدىغان ماكان بولۇپ قالغانىدى. شىمالىي ئامېرىكىدىكى 13 جايدا مۇستەملىكىدە تۇرۇۋاتقان خەلق 1782 ـ يىلى گېئورگى ۋاشىنگتوننىڭ رەھبەرلىكىدە ئەنگلىيىنىڭ مۇستەملىكە ھۆكۈمرانلىقىنى ئاغدۇرۇپ تاشلاپ، شىمالىي ئامېرىكىدىكى تۇنجى كاپىتالىستىك جۇمھۇرىيەت «ئامېرىكا قوشما شتاتلىرى»نى قۇردى. شۇنىڭدىن كېيىنكى 70 يىلدىن كۆپرەك ۋاقىتتا جەنۇبنىڭ ئىقتىسادىي زىرائەت ۋە باغۋەنچىلىك ئىگىلىكى شىمالدا كاپىتالىزمنىڭ تەرەققىي قىلىشىغا ئېغىر توسالغۇ بولدى. نېگىرلارغا يۇرگۈزۈلۈۋاتقان قۇللۇق تۈزۈمىنى ساقلاپ قېلىش ياكى بىكار قىلىش مەسىلىسىدە شىمالدىكى بۇرژۇئا دېموكراتلار بىلەن جەنۇبتىكى قۇلدارلار ئوتتۇرىسىدىكى زىددىيەت كۈنسېرى ئۆتكۈرلەشتى. شۇنىڭ بىلەن 1861 ـ يىلى ئومۇمىيۈزلۈك تۇردە ئىچكى ئۇرۇش پارتلىدى. 17 ياشلىق پۇلىتسېر فرانسىيە ئارمىيىسىنىڭ فورمىسىنى كىيگەن چاغدا، ئۇرۇش ئاخىرلىشاي دەپ قالغانىدى.

بۇ ئۇرۇشتا پۇلىتسېر گېنېرال بولۇش ئۇ ياقتا تۇرسۇن، ئەكسىچە مۇشتۇمزور ئەسكەرلەرنىڭ «موللا بوزىكى» بولۇپ قېلىپ، ئارزۇسى كۆپۈككە ئايلاندى. ئۇ تۇرغان شىردان ئاتلىق ئەسكەرلەر پولكىدىكىلەرنىڭ كۆپىنچىسى گېرمانىيە تەۋەلىكىدىكى قامەتلىك، باتۇر، قەيسەر ئەسكەرلەر ئىدى. ئەكسىچە، پۇلىتسېر قورايدەك ئورۇق، تەقى ـ تۇرقى غەلىتە يىگىت ئىدى، ئۇنىڭ ئۇستىگە ئۇ تۇغما تەرسا، سەزگۈر، تېرىككەك، ئالدىراڭغۇ بولغاچقا، پۈتۈن قىسىمدىكىلەرنىڭ مەسخىرە ئوبيېكتى ئىدى. بىر قېتىم بىر ئېگىز ئەسكەر ئۇنىڭ تەقى ـ تۇرقىنى مازاق قىلدى، سۆيۈملۈك ئانىسىنى ھاقارەتلىدى، بۇنىڭدىن دەرغەزەپ بولغان پۇلىتسېر شۇ ھامان ئېتىلىپ بېرىپ بىر مۇشت بىلەن ئۇنىڭ ئىككى ئۇدۇل چىشىنى

چۇشۇرۇۋەتتى. شۇ چاغدىكى ھەربىي ئىنتىزام بويىچە ئۇ چوڭ چاتاق چىقاردى دەپ قارىلاتتى ۋە بۇنىڭ ئۇچۇن زور بەدەل تۆلەيتتى. بۇ خۇددى ئاسان غەزەپلىنىش ـــ باشقىلارنىڭ خاتالىقى ئارقىلىق ئۆزىنى جازالاش دېگەنگە ئوخشايتتى. پۇلىتسېر كاپىتان راماگېسايىنىڭ ئارىغا چۇشۇپ مۇرەسسە قىلىشى بىلەن بۇ چاتاقتىن ئاران قۇتۇلۇپ قالدى. راماگېسايىنىڭ ئارىغا چۇشۇشىنىڭ سەۋەبى قىزىق بولۇپ، راماگېساي شاھمات ئويناشقا ھېرىسمەن ئىدى. ئۇ زېرىكىشلىك جەڭ تۇرمۇشىدا دائىم بىرى بىلەن شاھمات ئويناش بىلەن ۋاقىت ئۆتكۈزەتتى. پۇلىتسېر ئۇ ئامراق شاھماتچى بولغاچقا ئۇنى جازادىن ساقلاپ قالدى. چۇنكى، ئۇ ئۇرۇش ئاخىرلىشىشتىن ئىلگىرى پۇلىتسېردەك ھەقىقىي رىقابەتچىگە موھتاج ئىدى. شۇنىڭدىن كېيىنكى بىرنەچچە ئاينى ئۇ بىرەر ئىش قىلماستىنلا ئۆتكۈزۈۋەتتى.

1865 ـ يىلى ئىيۇلدا پۇلىتسېر نيۇيوركتا ئاخىرقى 15 دوللار مائاشىنى ئالغاندىن كېيىن، ئەسكەرلىكتىن چېكىندى. نيۇيوركنىڭ چوڭ ـ كىچىك كوچىلىرى ئەسكەرلىكتىن چېكىنگەن نەچچە ئون مىڭ ئادەم توشۇپ كەتكەنىدى. جەڭدە غەلىبە قىلغان قەھرىمانلارمۇ ئەسكەرلىكتىن چېكىنىپلا ئىشسىز بولۇپ قالدى. نيۇيوركلۇقلارنىڭ ئۇلارغا بولغان قىزغىنلىقى ۋە ھۆرمىتى ئاللىقاياقلارغا غايىب بولۇپ، ئۇنىڭ ئورنىنى ئۆچمەنلىك ئالدى. پۇلىتسېر ۋېنگر، نېمىس، فرانسۇز تىلىنى بىلسىمۇ، ئەمما ئىنگلىز تىلىنى دۇدۇقلاپ سۆزلىگەچكە مۇۋاپىق خىزمەت تاپالمىدى. ئۇنىڭ تۇرمۇشى بارغانسېرى يامانلاشتى. ئۇ ھەر كۇنى باغچىدىكى ئۇزۇن ئورۇندۇقتا ئاسمان ـ پەلەك بىنالار ئارىسىدىكى كوچىلاردىن كېلىۋاتقان ئايىغى ئۇزۇلمەس شاۋقۇن ـ سۇرەنلەرنى ئاڭلاپ ياتاتتى. خۇشاللىق ۋە بايلىق باشقىلارغا مەنسۇپ، بىچارە پۇلىتسېر بولسا بۇلاردىن مەھرۇم ئىدى.

تۇغما ئاقسۆڭەكلىك كىبىرىدىنمۇ ياكى قۇرۇق شۆھرەتپەرەسلىكتىنمۇ، ئەيتاۋۇر يالاڭ تۆش، جۇل ـ جۇل كىيىملىك پۇلىتسېر قولىغا تۆت تەڭگە پۇل كىرسىلا، كاتتا رېستورانلارغا كىرەتتى. بىر كۈنى ئۇ سىرتنى ئايلىنىپ كېلىپ، رېستورانغا كىرىشىگە، ئىشىك باقىدىغان ئىككىيلەن ئۇنى قولتۇقىدىن تۇتۇپ سۆرىگىنىچە يولغا تاشلىۋەتتى. ئۇنىڭ يۈزى داق يەرگە تېگىپ ئېچىشىپ كەتتى. ئۇلار پۇلىتسېرنىڭ تەقى ـ تۇرقى رېستوراننىڭ شەنىگە داغ چۈشۈرۈپلا قالماي، يەنە مۇھىتنىمۇ بۇلغىدى، دەپ شۇنداق قىلغانىدى. پۇلىتسېر ئورنىدىن تۇرۇپلا بەدەر تىكىۋەتتى. چۈنكى، ئۇ رېستوراننىڭ قىپقىزىل تىلىنى چىقىرىپ تۇرغان بۆرە ئىتنى كۆرۈپ قالغان، ياماق سېلىنغان ئىشتىنىنىڭ يەنە يىرتىلىپ كېتىشىدىن بەكمۇ ئەنسىرىگەنىدى. بىخەتەر جايغا بارغاندىن كېيىن، پۇلىتسېرنىڭ غەزەپتىن پۈتۈن ئەزايى تىترەپ كەتتى. شەبنەم تامچىسىدەك ياشلىرى كۆز چاناقلىرىدا لىغىرلىدى. بىراق، قەيسەر پۇلىتسېر ياش تۆكمىدى. كېيىن ئۇنىڭ بۇ رېستوراننى سېتىۋېلىپ ئورنىغا ئۆز نامى بىلەن ئاتالغان كاتتا بىنا سالدۇرغانلىقىنى ھېلىقى ئىككى ئىشىكباقار شۇ چاغدا زادىلا ئويلىمىغان بولسا كېرەك.

پۇلىتسېرنىڭ ئانىسى ۋېنگرىيىدىن ئۇنىڭغا ئىقتىسادىي ياردەم كېرەكمۇ، يوق؟ دەپ ھال سوراپ خەت يازدى. نۇرغۇن ئىسسىق ـ سوغۇقلارنى بېشىدىن كەچۈرگەن پۇلىتسېر ئاچچىق كۆز يېشىنى ئىچىگە يۇتۇپ، لېۋىنى چىڭ چىشلەپ ئانىسىنىڭ ياردىمىنى رەت قىلدى. ئۇ بىر جۈپ قولىغا، ئۆز كۈچىگە تايىنىپ مۇستەقىل تۇرمۇش كەچۈرمەكچىدى. ئۇ بىر ئاغىنىسىدىن كىت ئۈۋلىسا جىق پۇل تاپقىلى بولىدىغانلىقىنى ئاڭلاپ نيۇ ـ بېرفوردقا باردى. ئۇ يەردە كىت ناھايىتى ئاز ئىدى. شۇنىڭ بىلەن پۇلىتسېر ئۇ يەردىن دېمى ئىچىگە چۈشكىنىچە يېنىپ كەلدى.

فىلىپ پۇلىتسېر نيۇيوركنىڭ يىرگىنچلىك بىر دۇنياغا

ئايلىنىپ قالغانلىقىنى ھېس قىلدى ـ دە، مىسسۇرى شتاتىدىكى سېنت ـ لۇئىسقا بېرىش نىيىتىگە كەلدى. شۇ چاغدا ئۇ پۇلغا يارىغۇدەك نەرسىلىرىنى سېتىۋەتكەندى، كېچىلىرى بۇلۇڭ ـ پۇچقاقلاردا، ۋەيرانە، قۇرۇق يۈك ماشىنىلىرىدا ئۇخلايتتى، تويغۇدەك تاماق يېيەلمەيتتى. ئۇ شۇ يىللاردا ئاچ قىلىپ، ئۇلىتىپ، قارىغا ئاپتاپنى ئۇ كونىرا ...

نامراتلىقتىن جاق تويغان پۇلتسېر نۇرغۇن يىللاردىن كېيىن ئۆزىدە ئاچچىق ئەسلىمىلەرنى قالدۇرغان بۇ شەھەرگە قايتىپ كېلىشنى ئويلامدۇ، يوق؟

3. غەرب مارشى

ئۇلۇغ ئوكيان بويىغا جايلاشقان نيۇيورك شەھىرىدىن مىسسۇرى شتاتىدىكى سېنت ـ لۇئىسقا بېرىش ئۈچۈن نيۇ ـ جېرسى، پېنسىلۋانىيە، ئوھىئو، ھىندىئانا، ئىللىنويس قاتارلىق شتاتلارنى بېسىپ ئۆتۈشكە توغرا كېلەتتى. بۇ بىپايان ئوتتۇرا ـ غەربىي رايون پۇلتسېر شىردان ئاتلىق ئەسكەرلەر قىسمىدا ئەسكەر بولغاندا جەڭ قىلغان جايلار ئىدى. بۇ يەرلەردە ئۆز ۋاقتىدىكى گۈللەر بۇرۇنقىدەكلا ئېچىلىپ تۇراتتى. بىراق، پۇلتسېرنىڭ سەپداشلىرى ئۆز يولىغا راۋان بولۇشقانىدى. شۇ دەقىقىلەردە ئۇنىڭ بۇ يەرلەرنىڭ گۈزەل مەنزىرىسىدىن ھۇزۇرلىنىشقا چولىسى تەگمەيتتى. ئۇ ئانىسى بەرگەن يىپەك قولياغلىقىنى ھارۋىكەشكە يول كىراسى ئۈچۈن بەردى، كالا ھارۋىسى سۇپسۇزۇك ئاي نۇرى يورۇتۇپ تۇرغان پايانسىز دالىدا لىغشىپ كېتىۋاتاتتى. پۇلتسېرنىڭ ئۈتمىتۈشۈك بولۇپ كەتكەن ھەربىي پەلتوسىنى يېرىم يولدا خەق ئوغرىلىۋالغانلىقتىن، ئۇ تىمتاس كېچىدە چىشىنى چىڭ چىشلەپ غېرىبلىق ۋە سوغۇق بىلەن ئېلىشتى.

此为试读，需要完整PDF请访问： www.ertongbook.com